

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH
BUDĚJOVICÍCH**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2020

Andrea Exnerová

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Divadelní typ chlubitěho vojína v Comedia Thebayda

Vedoucí práce: PhDr. Josef Prokop, Ph.D.

Autor práce: Andrea Exnerová

Studijní obor: SJL

Ročník: 4.

2020

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice 10. července 2020

.....
Andrea Exnerová

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu bakalářské práce PhDr. Josefu Prokopovi, Ph.D., za všestrannou podporu při řešení této práce, za jeho cenné rady, připomínky a trpělivost. Zároveň bych chtěla poděkovat rodičům, strýci Petrovi, a především mé babičce Aleně, za podporu a trpělivost při mém studiu.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá charakteristikou typu postavy chlubitivého vojáka neboli fanfaróna z divadelní hry La comedia Thebayda, jejíž autorem je José Luis Canet Vallés. Na začátku mé práce si v teoretické části na základě různých autorů, jasně vymezují tradici a koncept postavy chlubitivého vojáka a následně si vytyčují základní charakteristiky typického chování této postavy. Dále následuje stručné představení postav vystupujících v této hře a krátké shrnutí hry, ze které pozorujeme chování námi studované postavy chlubitivého vojáka. Poté následuje samotná identifikace postavy, která se nejlépe shoduje s námi vytyčenými charakteristikami chlubitivého vojáka, jenž jsou zmíněny v teoretické části. Nakonec ve své práci uvádím praktickou část, ve které detailně na námi uvedených charakteristikách ukazují konkrétní vystupování postavy chlubitivého vojáka, podkládající jeho fanfarónství.

Klíčová slova: fanfarón, chlubitivý voják, chvástání, zastrahování

Abstract

The presented bachelor's thesis is focused on the characteristics of the theatrical type of braggart soldier in Comedia Thebayda, whose author is José Luis Canet Vallés. At the beginning of the theoretical part a delimitation of the tradition and concept of a braggart soldier's character is made based on observations of various authors. Afterwards, basic qualities typical for the behavior of such a character are proposed. There is also a brief presentation of characters appearing in the play and a summary of the content, which is helpful in the process of the analysis of a braggart soldier character. After that, an identification of the character as such is mentioned which corresponds to the qualities of a braggart soldier defined in the theoretical part of the thesis. In the practical part, which appears at the end of the thesis, concrete demeanour of the character of a braggart soldier is demonstrated and a special attention is drawn to the extracts which support bragging of the character.

Key words: braggart, braggart soldier, bragging, intimidation

Obsah

Metodologický úvod	8
Tradice a koncept postavy chlubitivého vojáka	9
Pravzory	9
16. století.....	11
Charakteristika hry La comedia Thebayda	16
Identifikace postavy na základě prototypu chlubitivého vojáka	21
Analyza postavy chlubitivého vojáka	22
Vychloubačnost a lhaní postavy chlubitivého vojáka	22
Zbabělost a zastrašování	28
Záměr a vzorec chování postavy chlubitivého vojáka	30
Závěr	41
Resumen.....	43
Bibliografie	44

Metodologický úvod

Na úvod bych chtěla zmínit, že má bakalářská práce je rozdělena do několika kapitol, které se navzájem doplňují a v některých částech dokonce i prolínají.

Nejprve na začátku své bakalářské práce detailně popíši tradici a koncept postavy chlubitivého vojáka, která zahrnuje různá díla, kde byla postava chlubitivého vojáka použita. Dále stanovím a jasně definuji základní charakteristiky postavy chlubitivého vojáka na základě popisů autorit, jako je např. J. P. Crawford, D. C. Boughner nebo M. R. Lida de Malkiel. Na závěr shrnu, jaký má vliv a v čem se konkrétně shoduje či odporuje námi studovaná postava Galteria s vymezením postavy chlubitivého vojáka z dob antických a vytyčím s jakou postavou z dob minulých se naopak Galterio nejvíce shoduje.

Dále se v mé bakalářské práci věnuji popisu díla jako takového a následně základnímu popisu postav, vyskytujících se v tomto díle, pro lepší pochopení děje, ve kterém stručně představím kapitolu po kapitole a vždy zmíním její hlavní dějovou linku. Na základě zmíněného rozboru díla provedu identifikaci postav, abych zjistila, která postava by nejlépe odpovídala námi hledanému prototypu postavy chlubitivého vojáka. Po vymezení postavy se přesunu v mé práci k praktické části jako takové, ve které si rozdělují do podkapitol na základě typického vystupování a chování postavy chlubitivého vojáka, které by prokazovaly jeho základní rysy, které jsem definovala v teoretické části. Na závěr každé podkapitoly s typickými rysy postavy chlubitivého vojáka vytvořím krátké shrnutí, pro patrnost výsledku rozboru, níže zmíněných podkapitol.

Na závěr podkládám shrnutí mé studie v bakalářské práci a doplňuji svou práci obsahem ve španělském jazyce, ve kterém obecně popisují a shrnují má zjištění a popisují, co bylo cílem v mé bakalářské práci.

Tradice a koncept postavy chlubitivého vojáka

Teoretickou část jsem rozdělila na dvě kapitoly, které reflektují vývoj postavy chlubitivého vojáka. Nejdříve jsem v první kapitole zmínila antické pravzory, ze kterých vychází námi studovaný typ a následně v druhé kapitole popisují vývoj postavy chlubitivého vojáka v době 16. století, který je nejvíce relevantní pro naši studii.

Pravzory

Chlubitivý voják byl od počátku svého vzniku oblíbenou postavou komedie. Za nejstarší známý pravzor postavy chlubitivého vojáka jsou považováni starořeční autoři komedií, a z nich především Menandros (342 př. n. l. - 293 př. n. l.), který byl posléze imitován ve hrách Plauta (250 př. n. l. - 184 př. n. l.), jenž je považován za jednoho z nejvýznamnějších autorů komedií a Terentia (190 př. n. l. - 159 př. n. l.).

Jako první uvedl postavu chlubitivého vojáka na římskou scénu Livius Andronicus Lucius (284 př. n. l. - 204 př. n. l.), který je významný tím, že složil první latinskou komedii a tragédii.

Následně bych chtěla blíže nastínit dílo *Chlubitivého vojína*¹ od T. Maccia Plauta, protože, jak jsem zmínila výše, Plautus byl jeden z nejvýznamnějších autorů komedií, ale především, jak dokládá samotný název díla *Chlubitivý voják*, je v tomto díle velmi podrobně popsána charakteristika postavy chlubitivého vojáka. Z toho důvodu jsem se rozhodla zmínit několik základních rysů postavy chlubitivého vojáka v díle *Chlubitivý voják* za účelem následné komparace mezi pojetím antického chápání postavy chlubitivého vojáka a Centuriem v souvislosti s námi studovaným Galteriem.

V tomto díle plní funkci postavy chlubitivého vojáka Pyrgopolinices, který by se dal považovat za pravý prototyp této postavy. Jak je uvedeno v díle *Chlubitivý voják*: „*Pyrgopolinices měl v této hře za úkol verbování žoldnéřů pro ty, které je potřebovali a zároveň jim velmi dobře platili. Tito žoldnéři chodili od města k městu a chlubil se svými hrdinskými válečnými činy, které se ale nikdy neuskutečnily. Typický žoldnéř byl nepříliš vzdělaný, a především byl velmi pošetilý. Přesně, jak jsem popsala výše, tak taková byla postava Pyrgopolinicese, která vystupuje v purpurovém plášti, má lesklou přilbu s*

¹ Plautus, T. M., *Chlubitivý voják*

chocholem, načechraný, mohutný plnovous, kudrnaté vlasy, na boku připevněný svůj meč, ke kterému mluví, jako ke svému druhovi, na levé straně štít, který je naleštěný a září jako Slunce a obklopen svým poslušným parazitem Artotrogem (Chlebohryzem). Pyrgopolinices si nechává od pochlebníka vypravovat o svých válečných hrdinských činech, které, ale nikdy nevykonal, nechává oslavovat svou statečnost, moudrost a krásu, která se rovná Paridovi a Achilleovi, a které především žádná žena neodolá. Ve skutečnosti je Pyrgopolinices hloupý jako tetřev a bázlivý jako zajíc.“²

Postava Pyrgopolinicese ve hře *Miles Gloriosus* je charakteristická tím, že se chlubí svými činy a považuje za podstatné podlézat a lichotit Artotrogusovi. Jeho příživník, který nicméně ví, že Pyrgopolinices je lhář a vychloubač. Jak uvádí Crawford³ „*Pyrgopolinices se chlubil svými hrdinskými činy jako byly např. zabití 150 mužů během jednoho dne, zlomení nohy slonovi, nebo také, jak se samolibě chvástal svou krásou, kvůli které mu žádná žena neodolala.*“ V této části můžeme vypořádat, jak Pyrgopolinices zde plní typickou funkci postavy chlubitivého vojáka, která spočívá v jeho chlubení se hrdinskými činy a dále jeho neuvážlivým přemrštěným vypravováním svých hrdinských činů, které se udály v minulosti, a tím je zřetelné, že je pouze jakýmsi „tlučhubou“ nikoliv opravdovým hrdinou.

„Plautus vylíčil postavu Pyrgopolinicese tak znamenitě, že po dobu dvou tisíc let ji využívali spisovatelé do svých komedií, ať už v originálním znění nebo v pozměněné verzi. Shakespeare přidal k této postavě trochu svého specifického humoru a stvořil tím postavu Falstaffa, která je také rovněž tak bázlivá, chlubná a záletná, jako Pyrgopolinices.“⁴

Druhou relevantní hrou je pro studovaný typ Terentiův *Eunuchus*, v němž tento typ představuje postavu Thrasa. Thraso, jenž byl indo-řecký král, v této hře vystupuje jako chlubitivý voják, ale jeho vystupování je pouze občasné a postava není tak vyspělá jako ta u Plauta. Představuje bohatého muže, který je připravený přísahat pomstu svým nepřátelům, ale prozíravě následuje Pyrrhovo metodu, která spočívá v tom, že v případě nebezpečí se přesune na nejbezpečnější místo. Thraso nám poukazuje další rys chlubitivého vojáka, který je založen na jeho zbabělosti. Tím je myšleno, že v případě

² Plautus, T. M., *Chlubný voják*, str. 15

³ Crawford, J. P., *The Braggart Soldier...*, str. 186

⁴ Plautus, T. M., *Chlubný voják*, str. 15

jakéhokoliv dokazování své statečnosti se námi sledovaný typ přesouvá do ústraní a zbaběle se schovává.

16. století

Nyní se budu věnovat dílům z 16. století, ve kterých vystupuje námi studovaná postava chlubitivého vojáka, a která lépe a detailněji vyobrazují jeho charakteristické rysy, jež jsou nejvíce relevantní.

Děl, ve kterých byla použita postava chlubitivého vojáka, je veliké množství, a proto jsem vybrala pro svou práci ty nejrelevantnější, u kterých se domnívám, že je nejvíce zřetelná neoprávněná chloubka, neboť kontrast mezi skutečností a údajnými schopnostmi je markantní.

Jak již bylo uvedeno výše, vzhledem k velkému vlivu Plauta, postava chlubitivého vojáka měla své čestné místo i v Itálii, a to především v *commedia dell'arte*. Z toho důvodu jej můžeme najít v dílech od Venturina Venturini di Pesara, např. ve *Farsa satyra morale*.⁵

Dále se postava chlubitivého vojáka šíří do Španělska, kde se poprvé objevuje ve španělské literatuře, v podobě postavy Centuria, v *Celestině*, která byla vydána v Seville v roce 1502 s titulem *Tragicomedia de Calisto y Melibea*.

Toto tvrzení podporuje Lida de Malkiel⁶, která uvádí, „že prvním fanfarónem neboli vychloubačem španělské literatury byl Centurio z *Tragicomedia de Calisto y Melibea* z roku 1502, tudíž 11 let před prvním fanfarónem v italské komedii. Postava Trasone z díla *I due felici rivali* od Nacopa Nardi z roku 1513 je jeho přímou imitací. Autor sám uvádí, že v *Celestině* se objevují stejné postavy ve stejném prostředí, pohybující se stejně a mající stejné chování, kteří se přizpůsobují nejistému způsobu života renesance stejně jako v jeho díle. Nicméně znepokojující fakt se nachází v chronologii a spočívá v tom, že španělský spisovatel nebyl učněm italských spisovatelů, ale naopak italští spisovatelé byli učni španělských spisovatelů.“

Centurio je v této hře velmi podobný námi studovanému Galteriovi, protože je v díle *Tragicomedia de Calisto y Melibea* popisován jako muž, který nosí při sobě meč, jenž značí okamžitou připravenost k boji, dále má svůj plášť a štít. Mj. v této hře Centurio

⁵ Crawford, J. P., *The Braggart Soldier...*, str. 189

⁶ Lida de Malkiel, M. R. *El fanfarón en...*, str. 269

vystupuje jako chlubil, který se chvástá především svými hrdinskými činy ostatně jako náš Galterio. Chlubí se, že je schopen zabít stovky mužů, přičemž je tato informace patrná i z jeho jména. Na druhou stranu je Centurio prostým kuplířem, který se živí pouze provozem nevěstince se třiceti prostitutkami. Centurio je opravdovým zbabělcem, a to je jeden z nejzákladnějších a charakteristických rysů postavy chlubitivého vojáka. Nakonec vždy Centurio přichází s výmluvou, proč nemůže nikdy zasáhnout a omlouvá své jednání tím, že je vždy zaneprázdněn jinými povinnostmi, a proto za sebe posílá někoho jiného. V níže uvedeném úryvku můžeme vyčíst, že v tomto případě za sebe posílá Trasa el coja, jenž by se dalo volně přeložit jako kulhavý Traso, který za něj vykoná špinavou práci.

Centurio – „*Quiero embiar a llamar a Traso el coxo y a sus dos compañeros, y dezirles que, porque yo estoy ocupado esta noche en otro negocio, vaya a dar un repiquete de broquel a manera de levada, para oxear unos garçones, que me fue encomendado; que todo esto es passos seguros, y donde no conseguirán ningún daño, más de fazerlos huyr, y bolverse a dormir.*“⁷

Následně autor Sancho Muñon vydává v roce 1542 dílo *Tragicomedia de Lisandro y Roselia*, které více rozvíjí postavu fanfaróna. Pojednává o tom, jak postava chlubitivého vojáka vstupuje do služeb Lisandra a napomáhá mu s jeho pozdějšími plány a intrikami, aby získal lásku Roselie. Chvástá se hrdinskými činy jako Centurio v Celestině, ale navíc má přidáný komický prvek, který dokazuje jeho zbabělost, většinou uprostřed jeho chvástání. V této hře je fanfarónem Brumandilon. Hrozí Elicii zabitím, v případě, že se s ním nepodělí o její výnosy, a navíc jí říká, jak tasil meč na obranu její cti. Na popud Elicie návštěvník imituje hlas statkáře, se kterým se Brumandilon údajně pohádal. To ho vyděsí a schová se do skrýše. Fanfarón se po chvíli chabě vymlouvá za své zbabělost.

Postava Brumandilona je shodná s naší postavou v tom, že taktéž plní funkci velmi zbabělého chvastouna jako náš Galterio, V níže uvedeném úryvku ukazují, jak se Brumandilon chlubí svými hrdinskými činy, ale podotýká, že vzhledem k jejich množství jich bylo tolik, že by je ani nebyl schopný spočítat a dále se chlubí tím, jak byl na mnoha místech.

Brumandilon - „*Escucha que miento, que no fué sino en Córdoba en otra encrucijada como ésta, pero aquí no fué sino las piernas. La diversidad y gran variedad de las*

⁷ Rojas, Fernando de, *Celestina*, edición Pedro M. Piñero, Espasa Calpe S.A., Madrid, 2007, str. 326

hazañas que por mí han pasado por diversos reinos y ciudades, me privan de memoria, á que no me acuerde de los casos particulares que tengo hechos por todo el mundo.“⁸

Později bylo vytvořeno několik děl, kde vystupovala postava chlubitivého vojáka, ale já jsem se rozhodla uvést hru *Farsa Teologal* od Diega Sáncheze de Badajoze, protože ji považuji za jednu z nejrelevantnějších pro naši studii. „*Postava chlubitivého vojáka plní v tomto díle hlavní komický prvek. S jeho rozčilenými výhružkami a chlubitivými důvody jeho odvahy, se podobá Pyrgopolinikovi od Plauta, jenž jsme detailněji rozebírali v podkapitole Pravzory. V této hře můžeme sledovat úlek vojáka nad džbánem, o kterém se domnívá, že je nadpřirozená bytost. Později voják vzhledem k své ješitnosti pochopitelně zapírá pravý důvod svého strachu. V této hře můžeme vyzorovat, jak je postava chlubitivého vojáka opět zbabělá a vychloubačná. Komický efekt této hry spočívá v tom, že vše, co bylo před chvílí zmíněno je lež a pravda je opačná tomu, co postava chlubitivého vojáka tvrdí.*“⁹

Dále jsem se rozhodla zmínit hru *Comedia Pródiga* od Luise de Mirandy, kde hraje důležitou část chlubitivý voják Olivenza, neboť je patrné, že nejlépe vystihuje a podtrhává fakta, která jsem uváděla v podkapitole Pravzory o prototypu postavy chlubitivého vojáka. „*Pródigo unáší Olivenzovu milenku Sirgueru, proto Olivenza přísahá, že se pomstí a kleje obdobně jako Pyrgopolinicese z Plauta. Olivenza za pomoci svých přátel Silvana a Orisenta se rozhodnou napadnout Pródiga. Okradou ho a vysvobodí Sirgueru. Olivenza sice tento plán schválí, ale jako Terentiův Thraso upřednostňuje zůstat v pozadí. Postava Olivenza nepochybně ukazuje vliv Celestiny tím, že bojuje vlastním jménem, namísto ve službách někoho, a proto by se dalo říct, že se jedná o více než imitaci Celestiny.*“¹⁰

Všeobecně řečeno se postava chlubitivého vojáka chlubí svými činy a je po ní vyžadován důkaz jejich schopností, aby bylo odhaleno, že si voják vymýšlí, a tím bylo poukázáno na jeho zbabělost. Všechny tyto postavy z 16. století ze Španělska jistým způsobem vychází z díla *Miles* od Plauta a italského Capitana, avšak jsou mezi nimi určité niance, kterými se vyobrazení postavy chlubitivého vojáka od sebe liší. Ve druhé skupině děl můžeme vidět vliv *Celestiny*, kde je voják služebníkem, který často pomáhá svému

⁸ Muñón, Sancho de. *La tercera Celestina: (Tragicomedia de Lisandro y Roselia)* ... Madrid: Akal, 1977. str. 164

⁹ Crawford, J. P., *The Braggart Soldier...*, str. 191

¹⁰ Ibid, str. 194-196

pánovi v jeho milostných intrikách. Tento rys pôvodne pochádza ze Španělska a jeho hlavnú prednosť je jeho dôvtip neboli by sa dalo konstatovať, že plní humornou funkciu.

Nyní bych chtěla tedy shrnout výše uvedené informace do uceleného celku a vytvořit jakési shrnutí vlastností charakteristické pro postavu chlubitvého vojáka neboli fanfaróna. Výše jsem uvedla možnosti nahlížení na postavu chlubitvého vojáka dvěma způsoby. První vychází z náhledu *Crawforda*¹¹ a druhé z *Lidy de Malkiel*¹². Lida Malkiel uvádí, že Centurio není voják, pouze jakýsi vychloubač, který se chvástá svými hrdinskými činy, jenž z toho profituje tím, že má velký úspěch u žen. Nicméně Lida de Malkiel také podotýká, že jakmile se postava chlubitvého vojáka ocitá v situaci, kdy má své hrdinství dokázat, přesouvá se do ústraní a zbaběle prchá. Na druhou stranu Crawford uvádí postavu fanfaróna jako skutečného vojáka, pohybujícího se mezi dvěma okruhy. Prvním okruhem je láska. Tímto směřuji k jeho vychloubačství, které značí, že by stačilo mrknout a měl by všechny ženy, nebo pod tuto kategorii můžeme také zařadit jeho pomáhání svému pánovi při dosažení pánovo milé. S tímto souvisí také fakt, že někdy ho fanfarón, coby sluha podporuje a jindy ho shazuje. Druhým okruhem je válka, tzn., tato skutečnost zachycuje opět vychloubání, avšak nyní pouze vztahující se k jeho hrdinským činům. Někdy jsou jeho hrdinské činy nejdříve přezkoušeny, a následně teprve ostatní zjišťují, že si fanfarón vymýšlí a pouze se vychloubá. V jiných situacích je to hned očividné a zřejmé, že fanfarón od počátku lže, jelikož jsou jeho hrdinské činy vykládány přemrštěně.

Především bych chtěla podotknout, že mezi hlavní charakteristiky chlubitvého vojáka neboli fanfaróna patří chlubitvost jeho výjimečnými činy, bitvami a mnoha obětmi. Nicméně je prozíravý, a tudíž jakmile se blíží nebezpečí, přesouvá se do ústraní. Bývá také často terčem posměchu a je považován za zbabělce, avšak to mu nebrání považovat se za atraktivního pro ženy.

Na závěr bych chtěla dodat, že námi studovaný Galterio více odpovídá Centuriovi, než-li prapůvodním antickým vzorům. Antické pravzory, např. námi uvedená postava Pyrgopolinicese v podkapitole Pravzory, neměla velký úspěch u žen, ostatně jako Galterio, u kterého tato skutečnost také chybí. Dále Pyrgopolinices verboval žoldnéře, které námi studovaný Galterio nedělá, protože ten byl v minulosti kuplířem a nyní se v díle vyskytuje jako sluha Berinta. Naproti tomu Centurio se více shoduje se svými

¹¹ Crawford, J. P., *The Braggart Soldier...*, str. 186-208

¹² Lida de Malkiel, M. R. *El fanfarón en...*, str. 268-269

základními rysy s Galteriem, protože je také tak zbabělý a chlubitivý. Ať už svými hrdinskými činy z minulosti, nebo schopností zabít stovky mužů jako zmíněný Galterio. Dále je v dílech *Tragicomedia de Calisto y Melibea* a *La comedia Thebayda* zmíněn fakt, že obě postavy: Centurio i Galterio měli, co dočinění s prostitutkami. Nicméně nalezneme mezi těmito díly nepatrný rozdíl, který spočívá v tom, že Centurio je kuplířem v díle nadále, který má na starost několik prostitutek, avšak Galterio již této činnosti zanechal a v díle plní pouze funkci sluhy Berinta. V neposlední řadě bych chtěla zmínit, že Centurio a Galterio mají své chování shodné v oblasti týkající se dokazování toho, co tvrdí, a sice v tom, že jakmile se schyluje k boji, mají oba nějakou výmluvu, proč není možné, aby zrovna v tu chvíli zasáhli právě oni. Na druhou stranu, u Pyrgopolinicese, Centuria a Galteria nalezneme určité prvky, které obsahují všechny tři postavy najednou, mezi které patří např. okamžitá připravenost k boji, jež značí povytažený a připravený meč, který nikdy nesmí u daného protagonisty chybět.

Charakteristika hry *La comedia Thebayda*

Nejprve, než začnu samotnou praktickou částí, ráda bych pro správné pochopení děje popsala ve shrnutí, o čem dílo *La comedia Thebayda* vypráví. V úvodu představím základní postavy, které v ději mají podstatnou roli, a také nastíním i vedlejší postavy pro lepší orientaci ve shrnutí. Následně rozvinu dílo samotné, ze kterého má práce následně bude vycházet.

Ve hře *La comedia Thebayda* se objevuje postava Berinta, která plní funkci pána, který je zamilován a touží po Cantaflue, jeho milé. Ve hře se objevuje mnoho postav, které mají za úkol sloužit Berintovi a jsou jeho posluhovači. Mezi tyto postavy řadíme Menedema, Galteria, Simaca, Amintase a Evarista. Ostatně jako Berinto má své sluhy, tak má i své služebnice Cantaflua. První z nich je Franquilla, která dříve sloužila Cantaflue, ale i nyní ji napomáhá k její lásce Berintovi. Další služkou je Veturia, která je postarší paní a zároveň je matkou Claudie. Claudia je popsána v knize jako částečná příbuzná Cantafluy, u které je již tři nebo čtyři roky, a z toho důvodu je považována za majetnou ženu s věnem. Mezi další služky patří Vezina a Sergia, která je zároveň neteří Galteria. Mezi vedlejší postavy by se dala řadit Tiburnina, jež je matkou Franquily. El Padre, který je majitelem nevěstince neboli kuplířem a Paulina, která se dle textu dá považovat za prostitutku, kterou měl v minulosti na starost sluha Galterio.

Nyní bych se ráda přesunula k ději jako takovému a vždy zmínila hlavní myšlenku dané kapitoly, a tímto způsobem pokračovala od první až k závěrečné kapitole.

V první kapitole hlavní dějová linka spočívá v popisu Berintova stavu, kde detailně rozebírá své touhy, pocity, bolesti, trápení a strachy vyplývající z lásky k jeho milované Cantaflue. V této kapitole je také popsáno Berintovo bláznovství, o kterém ví údajně každý z města. Galterio připomíná Berintovi, kdo je Cantaflua s Franquilou a podotýká, že Franquilla je ta, která je nezbytnou součástí plánu pro získání Cantafluy. V této části knihy Berinto hodně mluví ve verších, které vypovídají o strastech ze zamilování se a neopětované lásky. Na popud Galteriova nápadu Berinto posílá jeho samotného pro Franquilu, aby ji přesvědčil o své lásce ke Cantaflue a mezitím Galterio poznamenává, že by bylo vhodné napsat dopis adresovaný Cantaflue, který pak předá Franquile.

Ve druhé kapitole chce Menedemo doprovodit Galteria, ale Galterio ho odmítá s tím, že to zvládne sám a vyhlubuje se svou nebojácností. Menedemo v této kapitole ukazuje

nejprve, že příliš Galteriovo povídačkám nevěří, ale následně po přísaze Galteria ke svatým, Menedemo mění názor. Menedemo chce vědět jaká řemesla Galterio dělal a Galterio popisuje, že byl správcem jednoho bratrstva šermu, v San Lúcar de Barrameda sloužil pánu v jeho hostelu a v Carmoně měl nevěstinec. Podotýká, že díky těmto řemeslům, má takové konexe, jaké má.

Třetí kapitola je především zaměřena na přemlouvání Franquily Galteriem a jeho vyhrožování ji v případě, že ho neuposlechne, a následně na dovedení ji do domu Berinta.

Ve čtvrté kapitole Franquila vidí, jak je na tom Berinto doopravdy bídňě. Berinto mluví opět ve verších o svém utrpení, bolesti a tíživých pocitech, čímž přesvědčí Franquilu o jeho opravdových citech ke Cantaflue, a tak se mu Franquila rozhodne pomoci při dosažení jeho lásky. Berinto předává Franquile dopis pro Cantaflu a posílá s ní jeho sluhu Amintase. Následně Berinto snažně žádá Franquilu, aby mu pak přinesla odpověď Cantafluy zpět. Galterio v této kapitole velmi vychvaluje svůj meč, jež budeme detailněji rozebírat v praktické části.

Pátá kapitola začíná tím, že si Franquila stěžuje na urážky od Galteria a vyjadřuje svůj údiv vůči Berintovi, protože nerozumí tomu, proč zaměstnává tak hrozného člověka jako je Galterio. Tvrdí o něm, že je přítel neshod, povyků, všeho zlého, utrpení a na druhou stranu nepřítel míru, poctivosti, čestnosti, upřímnosti, ctnosti a veškerých lidí, kteří jsou dobrý. Amintas také popisuje, jak má Galterio kontakty s justicí, kterou upozorňuje na to, co kdo špatného udělal a slouží pánům ne kvůli tomu, že by ho dobře platili, ale aby měl s každým kontakty v jeho obchodování. Franquila přitakává, a navíc dodává, že Galterio je jakýmsi ďáblem, který chce podvést toho, kdo ho ještě dostatečně nezná. Na to v souvislosti s Galteriem reaguje Amintas tím, že říká, že dobře se tvrdí, že nejhorším zvířetem je člověk. Amintas zůstává přes noc a prožije s Franquilou krásnou noc, během které se spolu vyspí a následně zjišťuje, že ačkoliv má muže, který je z důvodu obchodování v zahraničí, tak ještě doposud byla pannou. Amintas a Franquila se do sebe zamilují a popisují svou lásku k sobě navzájem.

V šesté kapitole popisuje Amintas, jak je spokojený a šťastný, a jak se žádná jiná žena nevyrovná Franquile. Následně vše, co cítí, líčí svým druhům. Galterio se opět chvástá svými hrdinskými činy a Simaco se na něj obrací s tím, aby mu všechny své postupy a jednání vyzradil. Galterio popisuje, jak se snaží být za dobře, jak se světskými soudy, tak i s duchovními a podotýká, že na každý z nich má jiný způsob jednání. Následně se

Galterio vyhlubuje tím, že vzhledem k jeho konexím se mu podařilo údajně osvobodit obviněného muže z vězení. Menedemo a Amintas nerozumí tomu, jak Simaco Galteriovi bezmezně věří jakékoliv slovo.

Sedmá kapitola je zaměřena na to, jak Franquilla vypráví Cantaflue o pocitech Berinta k ní samotné. Cantaflua popisuje své špatné pocity, beznaděj, kterou cítí, bolest a strach obdobně jako popisoval Berinto. Později se Cantaflua ptá Franquily a Claudie, co má dělat. Následně ji Franquilla radí, aby se sešla s Berintem v kapli Santa Ysabel a tam si o všem spolu promluvili. Nicméně Franquilla Cantafluu také žádá, aby odepsala Berintovi na jeho dopis. Kapitola končí tím, že Franquilla nese dopis s odpovědí od Cantafluy zpět Berintovi.

V osmé kapitole Franquilla seznamuje Amintase s Cantafluou, které se zdá Amintas sympatický. Cantaflua podotýká, že ji bavilo poslouchat vyprávění o hrdinských činech Galteria, ale že i tak nerozumí tomu, proč takového muže, jako je on, má Berinto ve svých službách. Claudia chce mluvit s Amintasem, aby si údajně prověřila, že pochází z urozeného rodu, avšak mezi nimi to zajiskří a zamilují se do sebe. To vidí Franquilla a velmi ji to bolí. Galterio si v této kapitole protirečí, když zmiňuje, že je lepší pro něj být ochráněn tím, že je sluha Berinta nežli se přátelit s justicí. Následně se Galterio chvástá tím, že nemá strach z justice a celkově není z těch, co by se třáslí a potili strachem.

Devátá kapitola začíná tím, že si Berinto stěžuje na své trápení. Poté mu Franquilla předává dopis od Cantafluy a Berinto zjišťuje skutečnost, že se jeho milá chce sejít v kapli Santa Ysabel. Berinto najednou ožívá a cítí se šťastný, plný elánu a vybízí Franquilu, aby s ním zůstala a povečeřela. Dále se ji svěřuje, že ji považuje za opravdovou přítelkyni.

V desáté kapitole se dozvídáme o nových postavách, Sergie a Vezině, které v této hře plní funkci služebných paní Cantafluy. Franquilla se dotazuje Galteria, jak ví o tom, že se nacházejí právě tady, a na to Galterio odpovídá opět chvástáním, že není nic, co by se stalo ve městě, aniž by o tom nevěděl. Sergia říká, že Franquilla představila Amintase, jako bratrance jeho muže, a na to ji Galterio říká pravdu a uklidňuje ji, že v případě jakéhokoliv konfliktu ji ochrání. Navíc v této kapitole se líbí Amintasovi další žena, kterou je Sergia, a ta mu nabízí možnost strávení večera spolu. To se nelíbí Galteriovi, protože je jeho neteří a nechce, aby ji Amintas ublížil.

Jedenáctá kapitola začíná tím, že Berinto mluví o svém štěstí, radosti a spokojenosti a následně se vydává do kaple Santa Ysabel. Berinto vchází do kaple a říká Cantaflue, jak

je krásná, půvabná, zdvořilá, a podotýká, že si velmi váží toho, že ho přijala. Dále dodává, že se ji nikdo na světě nevyrovná. Na to Cantaflua reaguje tím, že Berinta také vychvaluje, nazývá ho opravdovým řešením na její úzkosti, a také mu následně vyznává svou lásku. Nakonec si Berinto s Franquilou padnou do náruče a popisují své pocity štěstí, lásky a spokojenosti. Amintas v této kapitole vyjeví své city ke Claudii a ona mu je opětuje. Nejdříve Amintas váhá a má strach za ní večer zajít, ale Galterio mu dodává kuráž, protože si uvědomuje, že by ze sňatku těchto dvou mohl také něco vytěžit, v případě, že bude s Amintasem za dobře.

Ve dvanácté kapitole se objevuje matka Claudie, Veturia, které se zpočátku nelíbí, že by měla trávit čas s Amintasem, ale nakonec když se rozhodnou vzít, tak už ji to nevadí. Ostatní sluhové Amintasovi závidí a podivují se, jak se mu podařilo získat takovou vlivnou, krásnou a půvabnou ženu, jakou je Claudia. Claudia a Amintas mluví v této kapitole hodně o jejich štěstí a lásce, kterou k sobě navzájem cítí, a to samé prožívá druhý pár, kterým je Berinto a Cantaflua, jenž jsou nadšeni z toho, že veškeré bolesti a trápení odezněly. Zároveň se zde objevuje ještě jedna postava, jež je Paulina, která je údajně Galteriovo prostitutkou, kterou měl kdysi na starost, jejíž čest se Galterio rozhodne bránit. Nicméně jakmile Paulina odejde ze scény, tak Galterio obrací, že už tato skutečnost není potřeba, protože pouze stačí, že tomu Paulina věří.

Třináctá kapitola začíná bédováním Cantafluy, protože dlouho neviděla svého milovaného Berinta. Později Berinto přichází a vše je opět zalito sluncem. Tento pár si navzájem opětuje lásku a jsou šťastní. Claudia v této kapitole říká, že Amintas je jejím manželem a její matka, Veturia, z toho má velikou radost. Tyto dobré zprávy sděluje i Amintas svým druhům, a Ti se z toho také radují. Berinto řekne Amintasovi, aby všechny jeho sluhy poslal pryč a zůstal tu pouze on, aby společně s Cantafluou a Claudii povečeřeli. Cantafluu během večere baví Amintasovo vyprávění o čase za pomoci astrologie. Dále se baví o historii Noemovi archy a vzniku Babylonské věže. Třináctá kapitola končí tím, že druhý den ráno Berinto povolá Amintase, aby svolal všechny sluhy, protože s nimi chce mluvit.

Ve čtrnácté kapitole Berinto říká svým sluhům, že chce, aby celé město vědělo o tom, jaké štěstí ho potkalo s jeho milovanou Cantafluou. Menedemo chce následně s Berintem mluvit a podotýká, že za svatbu člověk vždy během života tvrdě zaplatí. Nicméně Berinto během Menedemova vyprávění usíná. Menedemo ještě popisuje více ženské pokolení a dodává, že je lepší žít se lvy a draky než žít s našťavanou ženou. Berinto se pak probouzí

a říká, aby se o každého kavalíra, co dorazí, postarali dobře. Berinto také nařizuje sluhům, aby Franquile jako poděkování poslali tři kusy hedvábí a něco ze zlata a stříbra. Franquilla chce s Berintem mluvit bez okolků a poukazuje na to, že bohatství není všechno. Následně přichází za Amintasem Sergia, které Amintas nabízí, že jí dá za mlčenlivost peníze, a proto tedy nemusí ničeho litovat. S výše uvedeným Sergia souhlasí a následně odchází. Nakonec v této kapitole ještě mluví Franquilla s Amintasem, která zmiňuje, že přišla, aby poděkovala za projevenou laskavost.

V poslední, patnácté kapitole vchází Veturia se všema služkami Cantafluy k Berintovi do domu, aby mu řekla, že strýcové Cantafluy měli velkou radost z jejich lásky a podotkli, aby se dohodl sňatek, co nejrychleji. Z toho má Berinto velkou radost a tu noc tráví s Cantafluou. Amintas předává dopis pro Cantafluu Veturii, kde ve verších popisuje jeho lásku k ní, vychvaluje jí a zmiňuje, jak mu chybí. Následně Veturia hovoří s Menedemem o Bohu a do konverzace se přidává Galterio, který se ptá Menedema na příchod Antikrista. Menedemo mu to potvrzuje a pokračuje v popisování světa v době příchodu zmíněného Antikrista a podotýká, jak to bude hrozné, že bude ve světě velký zmatek, který ještě nikdy předtím nebyl. Menedemovi je smutno z toho, že na světě není mnoho dobrých lidí a Galterio mu říká, že zná většinu lidí, co pouze myslí na sebe. Galterio dále dodává, že mu stačí pozemský ráj a Menedemo na to reaguje, že jsme byli stvořeni pro nebeský ráj. Menedemo rozpravuje o Kristovi od počátku světa až po jeho konec s příchodem Antikrista. Galterio mu na to reaguje, že by mohl chodit kázat po vesnicích. Veturia dodává, že na světě není téměř nikdo, kdo by nešel špatnou cestou, nebyl by chamtivý nebo líný. Menedemo ji přitakává a dodává, že je takových lidí velmi málo, kteří by žili poctivým křesťanským životem. Nakonec Veturia děkuje Menedemovi za promluvu, a zmiňuje, že on musí jít za Berintem a ona za Cantafluou. V závěru Veturia nabádá lidi, aby se připravili na potlesk, protože ona, jakožto Veturia ukončuje tuto komedii, a tím dílo končí.

Identifikace postavy na základě prototypu chlubitivého vojáka

Po přečtení a nastudování díla *La comedia Thebayda*, se zdá být jako prvním a zároveň posledním možným kandidátem prototypu postavy chlubitivého vojáka postava Galteria, protože dle mého názoru nejlépe vystihuje charakteristiku zmíněného prototypu.

Mezi základní charakteristiky postavy chlubitivého vojáka patří vychloubačnost s hrdinskými činy, které vykonal někdo jiný nebo jsou jen výplodem fantazie či v některých případech dokonce nepromyšleně přemrštěné vyprávění o svých hrdinských činech, ze kterého je okamžitě zřetelné jeho nereálnost. Dále zastrašování někoho jiného a dokazování své nebojácnosti, nicméně jakmile opět dojde k situaci, kdy má prokázat postava chlubitivého vojáka výše zmíněné, tak se postava chlubitivého vojáka vyhýbá boji nebo jakéhokoliv případného konfliktu.

Postava Galteria se vyskytuje v díle od počátku až do jejího konce. Objevuje se téměř ve všech kapitolách, kde můžeme vyzpozorovat, jak se v každé kapitole poodkrývá jiná vlastnost této postavy. Na základě jeho velkého výskytu ve hře můžeme vidět Galteria za různých situací, které vykreslí jeho stinné a silné stránky. Ve většině z pasáží Galterio vystupuje jako vychloubač, který se chvástá svými hrdinskými činy, které se staly v minulosti nebo tím, jak je považován za vlivného člověka díky jeho konexím s justicií a jinými dalšími vlivnými lidmi. Dále plní funkci humornou, až někdy komickou, když se zamotává do svých vlastních lží nebo tvrdí, že o něčem ví, aniž by se to ve skutečnosti ještě přihodilo. Jednou z mnoha jeho dalších vlastností je jeho zbabělost, které prokazuje např. v situaci, kdy má jít bránit čest Pauliny. Nejprve se chvástá, že se jí zastane, nicméně jakmile Paulina odchází pryč, Galterio od svého úsudku upouští a žádné krveprolití za čest Pauliny se nekoná. Další neodmyslitelnou vlastností Galteria je jeho patolízalství vůči svému pánovi, a především jeho napomáhání mu v získání jeho milé Cantafluy. V neposlední řadě je nutné zmínit další charakteristickou vlastnost postavy chlubitivého vojáka, mezi které patří zastrašování, kterým Galterio zastrašuje Franquilu v případě, že by ho nechtěla uposlechnout a splnit to, o co ji Galterio žádá. Nakonec bych ještě ráda zmínila jeho lstivost, kterou využívá za účelem získání, co největšího profitu pro sebe. Galterio se neohlíží na ostatní a kouká především na své potřeby a možnosti dosažení největšího zisku pro sebe.

Analýza postavy chlubitivého vojáka

Nyní bych chtěla uvést dílo, ve kterém budeme analyzovat námi sledovaný typ chlubitivého vojáka, které se jmenuje *La comedia Thebayda*, která byla vydána ve Valencii, v roce 1520.

V díle *La comedia Thebayda* se objevuje postava pána, která je zamilovaná a snaží se všemi různými způsoby získat srdce jeho milé. Mj. je hra dále plná témat jako rozbroje, pomáhání a intrikaření sluhů, které připomínají z části *Celestinu*, ve které se mísí také otázky morální; satira pokušení a zvyků nebo parodie milostného rázu.

Následně bych se chtěla přesunout k další části mé bakalářské práce, kterou je analýza postavy chlubitivého vojáka, v níž se zaměřím na konkrétní pasáže, kde se vyskytuje tato postava a rozvedu, do jaké míry splňuje naše postava základní charakteristiky postavy chlubitivého vojáka. Pro lepší přehlednost věnuji každé z jeho vlastností jednu kapitolu, v níž vždy nejdříve stručně popíši studovaný rys postavy, který následně podložím promluvami samotného Galteria nebo jiných postav, které o něm hovoří a dokazují námi vytyčený charakteristický rys.

Vychloubačnost a lhaní postavy chlubitivého vojáka

Jedním ze základních a neodmyslitelných rysů postavy chlubitivého vojáka je vychloubačnost, kterou mj. uvádí i ve své studii Lida de Malkiel jako typickou vlastnost studovaného typu. Jak bylo uvedeno v teoretické části v podkapitole Pravzory, tato vlastnost založená na vychloubaní je velmi typická pro postavu chlubitivého vojáka, jenž nám dokládá i fakt, že tuto vlastnost měl, jak Pyrgopolinices, tak Thraso nebo jiní představitelé postav chlubitivého vojáka, které jsme ostatně uvedli v teoretické části. Z toho důvodu se tato vlastnost Galteria projevuje již od samého počátku díla *La comedia Thebayda* až do jejího konce. Dále uvádím lhaní, které by se dalo považovat pouze jako doplňkovou vlastnost postavy chlubitivého vojáka, a tím mám na mysli, že není považována za jednu z nejtypičtějších vlastností. Na druhou stranu si myslím, že touto vlastností mnohé o sobě Galterio vypovídá, a proto ji zmiňuji v této podkapitole praktické části.

Nejprve uvedu v každé podkapitole několik základních a charakteristických ukázek pro vlastnost, kterou Galterio nejvíce oplývá, a tím je vychloubaní a následně zmíním i takové

ukázky, ve kterých vystupování Galteria není úplně tak na první pohled zřetelně chlubitve jako v těch prvních případech, ale považuji je také za velmi podstatné je zmínit za účelem poukázání typického vzorce chování postavy chlubitvého vojáka.

V této části úryvku můžeme vidět Galteria, jak vychvaluje svůj meč, který je známý po celé zemi, od Córdoba až po Málaga. Zmiňuje, že z těch pěti mečů, co vlastní, věří pouze tomuto a také dodává, že ho tento meč nikdy nezradil. Z této ukázky je patrné, že se Galterio opět vychloubá tím, jak je nejlepší, protože vlastní ten nejlepší meč ze všech a dále tímto faktem poukazuje na opětovnou připravenost k boji, protože meč nosí stále všude s sebou.

Galterio – „*Pues que assí mandas la Madre de Dios te guíe. Y vos, don rapaz, mirá no me hagáys cobarde la espada, porque de cinco que tengo essa en la que yo tengo más confianca y la que nunca se me cahe de la mano, y essa es la que tan famada está en toda la tierra.*“¹³

Galterio – „*Pues, ¿qué piensas? De treynta años a esta parte no se ha hecho desafío en toda ell andaluzía donde ella no se aya hallado. Porque de Córdoba, de Cáliz, de Xerez, de Málaga y de otras muchas y diversas partes donde suceden algunos desafíos entre los amigos, luego me embían por ella. Y con esta fue con la que mataron al tablagero de Sanct Lúcar; y con esta cortaron entramos los muslos a Navarrico, ell soldado del Duque; y con esta Ravanal hizo las grandes cosas en Toledo, y al tiempo que Solisico mató el vizcaýno en Alcácar de Consuegra, no fue otra cosa la causa, salvo tener esta espada*“¹⁴

V této části můžeme vidět, jak na žádost Menedema Galterio říká, že byl správcem jednoho bratrstva šermu, v San Lúcar de Barrameda sloužil pánu v jeho hostelu a v Carmoně měl nevěstinec, a dokonce v některých částech byl otcem nevěstince. Galterio také dodává, že díky těmto řemeslům má pověst, jakou má a má tolik známých, mezi kterými je většina majitelů nevěstinců. Dle úryvku můžeme vypožorovat v textu vychloubání se Galteria svou minulostí, především řemesel, které vykonával, ale hlavně chlubení se svou pověstí a konexemi s vlivnými lidmi, čímž podotýká svou důležitost.

Galterio – „*Yo he sido prioste de juego de esgrima y en San Lúcar de Barrameda serví un hostel por el mismo señor de la casa; y en Carmona tuve casa de trato. Y en algunas*

¹³ *La Comedia Thebayda* [edición de] J. L. Canet Vallés..., str. 185

¹⁴ *Ibid*, str. 185

partes (como ya te es notorio) he sido padre, y aun yo te aseguro que no se halle que justicia prendiese muger que una vez me entregas a mi su marido. Y con estas cosas gané la fama que ves que tengo, y tantos amigos que a medio repiquete de Campana se juntaríen trecientos compañeros y todos en verdad hombres de bien.“¹⁵

Níže uvedený úryvek pochází z jedenácté kapitoly, ve kterém se Galterio vychloubá svým pancířem, kterého údajně nabył při soupeření s podporučíkem, během kterého mu uřízl nohu a následně sebral pro výše determinovaný pancíř. Galterio zmiňuje, že by byl rád, aby to ostatní druhové měli na paměti, a také podotýká, aby to nikdy nepoužili proti němu. V dalším odstavci Galterio dodává odvalu Amintasovi, aby neměl strach, že i v případě příchodu dvaceti ozbrojených mužů se o ně postarají. V této ukázce je jasně zřetelný vychloubačný rys postavy chlubitvého vojáka, který doprovází postavu Galteria téměř po celou dobu jeho vystupování ve hře. Jeho vychloubání spočívá v tom, že se chvástá hrdinskými činy, ať už z dob minulých nebo budoucích.

Galterio – „*¿Aun aora viene a tu noticia de dónde hove el coselete? ¿Y no sabes que es este el que quité all alférez de los soldados quando le corté la pierna en el desafío junto a la Marina en el Grao de Valencia? En estas cosas que son en honrra del hombre querría yo que toviéssedes vosotros buena memoria, que no para andar redarguyendo a cada paso, porque una palabra se me vaya alguna vez de la boca pensando en otras cosas.*“¹⁶

Galterio – „*Pues entra y no tengas temor, Amintas, aunque viniessen veynte hombres de armas. Que por la pasión del Hijo de Dios, en mi vida dessehe tanto que se ofreciessa alguna rezia cuestión.*“¹⁷

Jak uvádí část textu níže, ve kterém je podloženo Galteriovo vychloubání zprostředkované Franquilou, kdy na Galteriovo přehnané vychloubání o svém meči Franquilla reaguje tím, že ani o slavném meči Artuše neslyšela tolik chvály, jako o tom Galteriovo. Franquilla tím projevuje svůj názor, že mu nevěří, ale Galterio se nenechává vyvést z míry a omlouvá si názor Franquily tím, že ženy nic nepřekvapí. Nicméně se nakonec rozhodne odejít, protože ho uráží fakt toho, že Franquilu nebaví poslouchat jeho vyprávění. V této ukázce můžeme vyzorovat Galteriovu ješitnost, spočívající v tom, že

¹⁵ *La Comedia Thebayda* [edición de] J. L. Canet Vallés..., str. 153

¹⁶ *Ibid*, str. 289

¹⁷ *Ibid*, str. 289

jakmile s ním někdo nesouhlasí, tak to musí být chyba na straně toho druhého, nikoliv na jeho. A dále vidíme, že Galterio raději odchází, než aby se cítil ponížen.

Franquilla – „*No, en verdad. Pero si tornas a contar las virtudes de la espada nunca acabarás, pues que dizes que tan afamada es. Y por cierto, de la espada de Roldán, que dizen ser encantada, ni la del rey Artur, la qual afirman ser muy maravillosa, no he oído dezir tales cosas. Espantada me tienes.*“¹⁸

Galterio – „*Las mugeres de no nada od maravilláys. Y Dios y a la Madalena te encomiendo que, pues de tan mala gana me oyes, yo me entro en la sala.*“¹⁹

Tato část úryvku je ze čtvrté kapitoly, ve které sice nevystupuje Galterio, ale dozvíme se v ní mnoho o jeho chování, a především o názoru na jeho vystupování. Franquilla říká, že cokoliv se ve městě stane špatného, má v tom prsty Galterio, a také dodává, že Galterio je přítelem neshod, povyků, všeho zlého, a naopak nepřítel míru, poctivosti, dobrého přátelství, dobrých lidí, upřímnosti a ctnosti. Franquilla nakonec dodává, že by byla ráda, kdyby takový podlý a zlý muž, jako je Galterio, nebyl na zemi.

Franquilla – „*No, en mi ánima, salvo que a mi ver ningún delicto se comete en la ciudad en que él no sea partícipe, ni pienso que ay muerte de hombre arrebatada, a qu'el vulgo lama trayción, en qu'el no ponga las manos. Ni a mi ver, en toda esta tierra se comete aleve ni cosa fea en que él no lo aprueve antes que se haga, o lo aya por rato después de hecho. Y por fe tengo que todos los males que de noche se hazen, y la luz del día los haze notorios, se cometen mediante su consejo y favor. Y sin dubda, las cosas abonimables y feas y desastrados y tristes casos, que oýmos algunas vezes que acontecen, no avendrían si él no fuesse el autor de todo. Porque yo veo este hombre ser amigo de discordias y escándalos y amigo de todo género de males y daños, y amigo de todos bolicios y de toda buena amistad, y veo, por el contrario, que es enemigo de toda paz y de toda manera de onesto y derecho bivar. E ansimismo es enemigo de toda onestidad y de todo género de virtud, y de todas las gentes inclinadas a bien. Y en conclusión, le parescen mal todas maneras por donde venimos al conocimiento de la recta y pacífica vida. E de verdad te afirmo, y aun estoy por certificarlo con juramento, que toda esta provincia estaría falta y carecería de tan horribles sucessos y tan pésimos casos y nefandísimos delictos y*

¹⁸ *La Comedia Thebayda* [edición de] J. L. Canet Vallés..., str. 186

¹⁹ *Ibid*, str. 186

crímenes tan atroces como en ella se cometen, si este tan péssimo y malvado hombre no estoviesse en la tierra. “²⁰

V této pasáži, která je z osmé kapitoly, můžeme vidět opět chvástavou vlastnost Galteria zprostředkovanou tentokrát Claudií, která popisuje, že při zpáteční cestě bude opět Galterio vyprávět o svých starých hrdinských činech, a zmiňuje, že ji to již nerozčiluje poslouchat, protože ho zná.

Claudia – „Contigo voy por hablar a Amintas, por ser como me as dicho de noble lineage y tan acepto a Berinto. Y también no podrá ser que a las bueltas no oygamos a Galterio algún cuento de hazañas viejas, que ya yo, que le conosco, no me hartaría de oýlle. Y anda adelante, hermana, y mira que está el escalera oscura. “²¹

V dalších úryvcích můžeme také postřehnout dějovou linku směřovanou k tomu, že se postava chlubitivého vojáka, v našem případě Galterio, vychloubá, ale není již tak na první pohled jasně zřetelná tato vlastnost, jako tomu bylo v předchozích ukázkách, které jsou uvedeny výše. Avšak považuji za podstatné je zmínit, protože nám lépe poukážou, jak námi sledovaná postava postupuje a jedná.

Tento úryvek je ze šesté kapitoly, kde můžeme vidět, jak se Galterio opět chlubí svou pověstí, o které všichni vědí. Galterio se podivuje Simacovi, že neslyšel o jeho hrdinském činu, ale že to bude nejspíše způsobeno nedostatečnou komunikací s lidmi, protože by jinak o tom už určitě slýchal tisíckrát denně. Galterio vypráví, jak bojoval s jedním mužem, který měl meč, a i přesto, že byl ozbrojen pouze dýkou, podařilo se mu uříznout protivníkovi pravou ruku. Nicméně Galterio ještě podotýká, že ani toto nebyl důvod, proč ho vyhostili ze země nebo ho nechali jít volným krokem. Tato ukázka nám opět poodkrývá vlastnosti Galteria, jakožto chlubitivého vojáka, a to sice tím, že je zřetelné jeho chvástání, egoismus, a především přemrštěnost smýšlených hrdinských činů.

Galterio – „Bien paresce que no tratas con hombres de seguida, si no mil vezes lo oyrias al día. Por cierto, fue gran ossadía la mía, que estando en el potro Francisco Guantero hizo muestra que hiva a hazer mano contra mí. Y no se ovo acabado de desembolver quando ya lo tenía con sus mismo puñal cortada la mano derecha y clavada encima del bodegón de Gaytanejo. Pero ni por esso perdí la tierra ni dexé de pasearme. “²²

²⁰ *La Comedia Thebayda* [edición de] J. L. Canet Vallés..., str. 189-190

²¹ *Ibid.*, str. 223

²² *Ibid.*, str. 203

Galterio se vychloubá ve dvanácté kapitole a dodává, že zabil hostinského a rozřezal mu obličej a dále zmiňuje, že uřízl nohy samotnému Franciscu Lealovi. Následně se ještě ptá Pauliny, kdo ji ublížil, aby se mu mohl pomstít. V této části vidíme opět typicky chvástajícího se chlubitivého vojáka Galteria svými hrdinskými činy, které vykonal v minulosti, a navíc se nám v této části podkrývá druhá vlastnost prototypu chlubitivého vojáka, která spočívá v tom, že se jako správný muž staví za čest ženy, a že ji brání celým svým tělem. Jak následně zjistíme, v případě, že jakmile má Galterio dokázat svá slova, opět se vymlouvá, z jakého důvodu nemůže zasáhnout.

Galterio – „*Pues por menos que aquello maté al ventero de los Palacios y corté la cara y una pierna y Francisco Leal. ¿Pero no dizes, Paulina, quién es el que te injurió tan gravamente.*“²³

Lhaní postavy chlubitivého vojáka je nedílnou součástí vlastností námi studované postavy, Galteria. V některých částech lže a ani ostatní si toho nepovšimnou, a v jiných případech se do své lži zamotá tak, že si dost často protiřečí.

Závěrem bych chtěla zmínit, že jsem si v této podkapitole určila jednu z neodmyslitelných vlastností postavy chlubitivého vojáka, kterou je jeho vychloubačnost se hrdinskými činy. Jak bylo uvedeno v teoretické části, tato vlastnost je velmi charakteristická pro námi studovaný typ již od antiky, kterou jsem popsala v kapitole Pravzory a dále je tato vlastnost využívána i pro díla z 16. století. Z toho vyplývá, že tento rys postavy je tedy neodmyslitelnou vlastností, protože provází po téměř celou dobu výskytu postavy chlubitivého vojáka v dílech. Chlubící se rys postavy chlubitivého vojáka můžeme vidět v pasážích, kdy mluví o svém konexích s vlivnými lidmi, chvástá se svým mečem, pancířem, hrdinskými činy, zabitím a ublížením hostinského, Francisca Cordera, aj. V neposlední řadě se Galterio také chlubí tím, že vůbec nemá strach. Z výše uvedených ukázek je zřetelné, že postava chlubitivého vojáka, v našem případě Galterio splňuje jednu z nejzákladnějších a nejcharakterističtějších vlastností postavy chlubitivého vojáka, kterou je jeho vychloubačnost. Dále se v posledních úryvcích vykresluje další vlastnost Galteria, která spočívá v jeho lhaní. Z důvodu přílišného lhaní si Galterio už ani nepamatuje, co, komu a za jaké situace řekl, a proto se velmi často ve svých lžích ztrácí a sám se do nich zamotává. Lhaní není jedna z nejzákladnějších vlastností postavy chlubitivého vojáka,

²³ *La Comedia Thebayda* [edición de] J. L. Canet Vallés..., str. 302

nicméně ji považuji za doplňkovou vlastnost, která doprovází námi výše zmíněnou hlavní vlastnost, kterou je vychloubání.

Zbabělost a zastrašování

K dalším typickým vlastnostem chlubitivého vojáka patří jeho zbabělost, která je charakteristická tím, že v případě důkazu hrdinských schopností se raději prototyp chlubitivého vojáka odebírá do ústraní. Ostatně tato skutečnost byla zmiňována v teoretické části v podkapitole 16. století, kde uvádím postavu Centuria, která na místo toho, aby vykonala, co tvrdila, posílá Trasa, jenž za něj vykonává špinavou práci.

V analyzovaném díle můžeme vidět tuto situaci na konci dvanácté kapitoly, kdy posílá Galterio pryč Paulinu, aby nemusel vykonat to, co jí slíbil. Galterio v předcházejících odstavcích podotýkal, jak bude bránit její čest, a že ublíží tomu, kdo zranil Paulinu. Nicméně nakonec se Galterio vyhýbá konfliktu a raději nechává věci být tak, jak jsou. Zmiňuje, že mu stačí pouze, že ona věří tomu, co ji on navykládal o svých hrdinských činech. Zde můžeme vyzorovat další typický rys postavy chlubitivého vojáka, který spočívá v jeho zbabělosti, v případě jakéhokoliv konfliktu. V tomto konkrétním případě vidíme, že Galterio je pouze jakýsi tlučhuba. Slibuje všechno možné, ale následně tak nečiní a stačí mu pouze fakt toho, že tomu věří Paulina.

Galterio – „*Anda Paulina, a tu casa, que yo embiaré a llamar a mi hermano y le hablaré. Por amor de mí Simaco, que cumpláys con esos hombres de bien tú y Evaristo, y yo súbome a ver qué haze Berinto.*“²⁴

Galterio – „*Pues, ¿Qué te parece? Por contentar aquel diablo de Paulina hize todas esas cosas, y ella creo que lo lleva creýdo.*“²⁵

Nakonec bych chtěla podotknout, že jsem v této části představila další vlastnost postavy chlubitivého vojáka, jenž spočívá v jeho zbabělosti. V tomto konkrétním úryvku se jedná o zbabělost z boje, kdy na místo toho, aby splnil to, co slíbil, v námi uvedeném případě bránění cti Pauliny, tak se raději odebírá do ústraní a vyhýbá se konfliktu. Bohužel ve hře se nevyskytuje více pasáží, kde by byla prokázána Galteriova zbabělost, proto jsem volila alespoň tento úryvek, který alespoň částečně podkládá pravou podstatu postavy

²⁴ *La Comedia Thebayda* [edición de] J. L. Canet Vallés..., str. 302

²⁵ *Ibid*, str. 302

chlubivého vojáka. Zbabělost patří k dalším základním vlastnostem postavy chlubivého, kterým je po většinu výskytu v dílech vybaven námi sledovaný typ, avšak jak jsem zmiňovala v teoretické části, v některých dílech byla postava chlubivého vojáka opravdovým hrdlořezem, jenž ale není pro nás podstatné, protože námi sledovaný Galterio patří především do první skupiny.

Jednou z dalších vlastností postavy chlubivého vojáka je zastrašování, které spočívá ve vyhrožování nějaké osobě za účelem získání toho, co si náš chlubivý voják žádá. Skutečnost je ale taková, že v případě, že by mělo k nějakému konfliktu dojít, tak bys námi sledovaný typ utekl do ústraní, jež souvisí s předchozí vlastností, kterou jsem popisovala.

V těchto částech si nyní můžeme poukázat jinou neodmyslitelnou vlastnost chlubivého vojáka, mezi které patří zastrašování, a to sice konkrétně v tomto případě zastrašování a vyhrožování Franquile, že pokud ho rozzlobí, tak, že se doslova země otřese. Díky této skutečnosti se Galteriovi podařilo přesvědčit Franquilu, aby se nakonec vydala za Berintem.

Galterio – „*Ahora que está blanda es tiempo de usar de mis fieros.*“²⁶

Franquilla – „*¿Pues qué me respondes, Galterio hermano?*“²⁷

Galterio – „*¿Yr dizes, o qué? ¿Y embiome acá Berinto por guillote? ¡Reniego de las que tengo en la cara! Y de Dios no me despido, y si me enojas, si no hago que cient pasadas alderredor de tu casa tiemble la tierra.*“²⁸

Závěrem bych chtěla zmínit, že ve výše uvedené části jsem ukázala další vlastnost spadající do základních charakteristik postavy chlubivého vojáka, kterou je jeho zastrašování. Už od antiky, tak přes 16. století, prvního představitele chlubivého vojáka, kterým byl Centurio až po námi zmiňovaného Galteria, byli všichni představitelé postavy chlubivého vojáka vybaveni vlastností zastrašování. Ve výše uvedeném případě se jedná konkrétně o zastrašování Franquily, za účelem vykonání toho, co si Galterio přeje.

²⁶ *La Comedia Thebayda* [edición de] J. L. Canet Vallés..., str. 162

²⁷ *Ibid*, str. 162

²⁸ *Ibid*, str. 162

Záměr a vzorec chování postavy chlubitivého vojáka

Konečně bych chtěla tuto podkapitolu praktické části věnovat hlavnímu záměru postavy chlubitivého vojáka a nastínit typické vystupování Galteria v různých situacích vzniklých v námi analyzovaném díle *La comedia Thebayda*.

Vždy nejprve uvedu jev, který chci sledovat, a následně okomentuji situaci, kterou budu konkrétně podkládat úryvky přímo z díla.

V níže uvedeném úryvku se dozvíme, jak Galterio s každým zachází individuálně a detailně vymezuje svůj hlavní záměr s jakým tak činí, a navíc je zde přidaná hodnota tím, že nám Galterio odhaluje svůj hlavní záměr svého chování.

V úryvku na popud Simaca vypráví Galterio o tom, jak vychází s justicí a vysvětluje, jak docílit toho, co chce apod. Galterio prozrazuje své intriky a různé postupy při svém jednání. Detailně popisuje, že jeho hlavním záměrem je být za dobře se všemi zástupci justice, čehož dosáhne za pomoci oznámení, která jim předkládá. Dále zmiňuje, že má ve zvyku někdy v noci doprovázet purkmistra a zástupce k nim domů, a také jim dát občas nějaký ten nedůležitý dárek. V dalším odstavci Galterio říká, že se snaží také dobře vycházet s místními kavalíry tím, že když je například vidí na ulici, tak k nim jde, nebo jim vychvaluje jejich služebnictvo či věci, a to oni považují za nejvyšší projev úcty. Galterio ještě podotýká, že je dokonce i občas vezme k sobě domů. Faktem zůstává, že Galterio upozorňuje na svůj odlišný způsob jednání i pro představitele církve. Tyto praktiky zmiňuje v dalším odstavci, kde popisuje, jak se snaží všemi způsoby vyzvědět, s kým se přátelí soudce jmenovaný biskupem, vikář, představený, děkan, arcijáhen, pokladník, kantor, kanovník, ten, který rozděljuje příděly a řádový velmistr školy. V případě, že už všechno ví, usiluje o to, aby všichni výše zmínění věděli, že s tím je Galterio obeznámen. Vzhledem k faktu, že všichni vědí o Galteriových upozorněních justice, snaží se mu nadbíhat a obrací se na něj s úplatky. V těchto ukázkách je jasně zřetelná další neodmyslitelná vlastnost postavy chlubitivého vojáka, která spočívá v jeho patolízalství k justici, představitelům církve, ale i obecně výše postaveným lidem, za účelem jakéhosi zisku a výhod pro jeho osobu.

Galterio – „*Pues así quiés, no me pierdas punto y está atento. Mi principal intinción es, como ya sabes, ser amigo de todos los ministros de la justicia, porque, estos contentos, puede hombre desollar caras en medio de la ciudad, como cada día ves que se haze. Y esto con poco trabajo se alcanca, porque con dar, como poco antes apuntavas, algunos*

avisos de hombres facinerosos y de algunos que juegan juegos devedados y de algunas mancebas de casados, o frayles, o clérigos pobres, que de los demás otro norte se sigue, como luego verás. Y también acostumbro acompañar algunas noches al corregidor o teniente, y con llevalle alguna vez algún presentillo liviano (de qualque par de perdizes y con otros servicios de pelillo semejantes a estos) puedes a vanderas desplegadas meter moros. “²⁹

Galterio – „*Esto dexado, también procuro de tener contentos los cavalleros de la ciudad en algunas cosas, como en acompañallos de que hombre los encuentra en la calle, que es cosa de que ellos mucho se honrran; y también de loar sus cosas a personas que se lo ayan de dezir el mismo día, como a criados y familiares de su casa. Procuro ansimismo de encaminar sus despenseros donde sé yo que hallarán caca o cosa de pesca de río; y algunas vezes la llevo yo hasta su casa. Y no pienses que se pierde en ello nada. De manera que contentos estos, mucho asimismo se asegura el campo. Otra forma no pensada tengo también para con los señores de la iglesia.*“³⁰

Galterio – „*Procuro, por todas las formas y maneras que puedo, de saber quién es ell amigo del provisor, del vicario, del prior, del deán, del arcediano, del thesorero, del chantre, del canónigo, del racionero, y no pienses que se me olvida la del maestre escuela; y sabido esto, luego procuro que venga a su noticia de cómo yo lo sé. Pues como ellas y aun ellos saben ya que bivo de dar avisos, luego cada una acude con su estafa y así procuran de contentarme, hasta mandar al despensero que para conmigo ni aya cuenta ni tasa, Y d’ esta manera vienen las cosas a tal estado, procurándolo yo, que si es menester las acompaño hasta casa d’ellos. Otras vezes les llevo algunas mensageras, ya que tienen alguna conversación conmigo.*“³¹

Chtěla bych dodat, že ve výše uvedeném úryvku jsem nastínila důmyslně propracované a promyšlené chování studovaného Galteria, které poukazuje na to, jak Galterio jedná s každou osobou individuálně. Tím mám na mysli fakt, že Galterio se jinak chová k církevním hodnostářům a jinak ke světským lidem. Dále má velmi důkladně propracovaný systém toho, jak s každým jednat, aby docílil svého a dosáhl největšího profitu pro sebe samého.

²⁹ *La Comedia Thebayda* [edición de] J. L. Canet Vallés..., str. 204-205

³⁰ *Ibid*, str. 205

³¹ *Ibid*, str. 206

Následující úryvek je soustředěn opět na vystupování postavy Galteria, ale tentokrát zmiňuje způsob jednání a vychloubání se před místními chlapci. Tento jev je zřetelný ve druhé kapitole, ze které je tato ukázka, kde je patrné, jak se Galterio opět vychloubá, což je jeden ze základních rysů postavy chlubitivého vojáka, který jsem si již vytyčila v praktické části v podkapitole Vychloubačnost a lhaní postavy chlubitivého vojáka. V tomto úryvku Galterio říká, jak vypráví o svých hrdinských činech a snaží se především chválit sám sebe. Popisuje, že když mluví s mladými chlapci, mluví o hrdinských činech, které se mu přihodily tady ve městě, a pokud mluví se staršími chlapci, vymýšlí si jiné příběhy, které se staly někde v cizině. Dále Galterio zmiňuje, že nemá strach. Tímto Galterio poodkrývá další vlastnost chlubitivého vojáka, a sice zbabělost, které je nedílnou součástí vlastností této postavy. Navíc nám v této ukázce Galterio popisuje, jak nosí vždy povytažený meč a štít, čímž je podložen fakt toho, že Galterio je vždy zespona nahoru plně ozbrojen, aby nabýval dojmu své připravenosti k boji.

Z tohoto úryvku je podstatné, že Galterio nešetří slovy, rád se chlubí svými činy, a navíc sám podotýká, že velmi záleží, s kým mluví, protože od toho se odvíjí povídky jeho hrdinských činů. Z toho by se dalo vyvodit, že Galterio je lhář a podvodník, protože každému vypráví něco jiného. Na druhou stranu je potřeba zmínit, že Galterio v této části je také velmi zbabělý, jenž dokazuje ta část s rukou, ale paradoxem zůstává, že si navíc protičeří, protože zmiňuje, že vždy nosí připravený meč, který mu je ale ve výsledku k ničemu, když vždy z boje nakonec utíká a k žádnému konfliktu nedochází.

Galterio – „¡Hallado avéys el vandolero! En algunas partes, con todo esoo, donde yo me entiendo, muchas veces acostubro contar grandes hazañas, y como todos hazen, procuro siempre de loar mi partido. Y como dizen: El viejo en su tierra y el moco en la agena. Assí que, quando me hallo con mancebos de poca edad cuento cosas que me acaecieron aquí en la cibdad y procuro de dezir lo que me cumple, y como soy de alguna edad, danme crédito a lo que a mí me parece. Pues si acaso están allí algunos de más edad, fabrico otros cuentos que otras partes extrañas y así passo. Pero también tengo aviso de aprovecharme de otras cosas, que están bien a los hombres que en seguido mi arte y mi manera de bivar, así como traer la barba larga y el cabello trasquilado, y siempre la espada en la mano y con media vayna, y también nunca dexar un broquel de los sevillanos de la cinta, y otras vezes entender en cosas que están y parecen bien a los que han tenido el oficio y honra que yo, así como intervenir en hazer amistades entre los hombres de siguida y en ponelles treguas de que las cosas no se pueden ligeramente concertar, y

*juzgar que pague el vino el que ganó algún punto de honra en las amistades; algunas veces, yr asimismo a rescatar algunas armas que les a tomado la justicia y dar algunos dineros a las bueltas a los alguaziles porque aseguren el rufián y a su muger. Y d' esta manera y con estas cosas, paréceles a algunos que yo soy aficionado a vandos como antes dezías; pero, la verdad hablando contigo, todavía procuro al tiempo de la cuestión y renzilla salirme afuera y dexar a los bisoños, como los soldados dicen en la pelaza, y como dicen: "arrojar la piedra y esconder la mano", y esto lo más onestamente que puedo.*³²

V tomto úryvku bych chtěla vyzdvihnout hlavní myšlenku postavy chlubitivého vojáka, kterou je fakt toho, že jak bylo popsáno dříve postava chlubitivého vojáka byla především v dílech kuplířem, jenž si můžeme povšimnout i u sledovaného Galteria. Galterio byl dříve také kuplířem, který měl na starost několik prostitutek, avšak nyní se věnuje službě Berintovi a z minulosti mu zbyly pouze konexe s jinými kuplíři, kteří se párkrát v díle také vyskytli a jedna z jeho prostitutek, kterou je Paulina. S tím úzce souvisí teoretická část, ve které jsme si uvedli, že se Galterio spíše shoduje s vymezením postavy chlubitivého vojáka s Centuriem, než s pojetím z antických pravzorů, protože ostatně jako Centurio, tak i Galterio si pouze na vojáky hrají, ale prapůvodní představitelé postav chlubitivého vojáka byli skutečnými vojáky.

Další vlastností, kterou námi sledovaný Galterio oplývá je lstivost a prozíravost, podkládá fakt toho, že Galteriovi nepřijde nevhodné udělat cokoli pro to, aby ze všeho mohl mít svůj osobní profit, ať už by to mělo někoho poškodit nebo nikoliv. Z díla je patrné, že Galterio se snaží udělat cokoli pro to, aby se měl sám dobře, a proto se snaží např. Amintase pobídnout ke sňatku s Claudií, aby si tím zajistil lepší životní úroveň.

S tímto poznatkem úzce souvisí myšlenka toho, že Galteriovi není cizí ani zrada jednoho ze svých druhů, a to sice tím, že paradoxně řekne Sergii pravdu o tom, kdo Amintas je a upozorňuje ji na fakt toho, že byla obelhána. Z toho důvodu by se dalo v tomto případě smýšlet o Galteriovi, jako o bezpečném stvoření, který se nebrání absolutně ničemu.

Navíc se Galterio po dobu vystupování v díle velice rád staví do pozice všeznalce, jež můžeme vidět v případě, kdy na základě Amintasovi prosby o radu Galterio říká, že je to privilegium moudrých a starých, dávat rady. Podotýká, aby začal od začátku, jako kdyby se znovu narodil a usiloval napsat knihu života od začátku. Galterio zmiňuje, že se nikdo

³² *La Comedia Thebayda* [edición de] J. L. Canet Vallés..., str. 152

nenarodil bezchybný, a že chybovat a hřešit je lidský rys člověka, ale vytrvávat ve svých hříších je již d'ábelské. Zmiňuje, že tohle říká z toho důvodu, že si to situace žádá a vybízí Amintase, aby se pochlapil. Dále Galterio dodává, že na začátku tyto choulostivé pocity měli všichni, ale že z důvodu obchodování, byli velmi často nuceni předstírat jiné pocity, než které cítili. Pobízí Amintase, aby ho nechal s ní samotnou za účelem uklidnění situace, a že může doufat, že Galterio nepříjemnou situaci vyřeší. V této části je patrné, že se Galterio staví do pozice moudřejšího jedince, který vystupuje jako zkušený mladík. Níže popsaný případ by se dal považovat za další možnost, kdy se Galterio může opět chvástat, a to sice tím, že pouze díky němu se daná situace vyřeší. Na základě uvedeného popisu by se dalo Galteria shledávat jako jistého spasitele, který zachrání každou situaci.

Galterio – „*Mudado, me parece, que as el consejo, como haze el sabio, pues anteayer, como dizen, mucho eras de su vando. Pero, pues también as saltado el pilanco, haz cuenta que oy te nasciste y procura hazer libro de nuevo, que no nació quien no erró, salvo la reservada de la culpa original. Y pues tanto supiste, por sabio y por más que sabio te tengo, aunque más afirme el Cicerón no ser de sabio dezir. Nunca pensara tal cosa, y quien yerra y se emienda a Dios se encomienda. Y aun, como sabes, humana cosa es pecar y diabólica perseverar en el pecado. Esto he recitado porque la materia lo requerría; en lo demás, esfuércate, que nunca cierto se vido pelleja d'estas en la blanquería, y todas tienen estos delicados sentimientos en los principios; y aun por encarecer en negocio muchas vezer fingen otra cosa aliende de lo que sienten. Y algo es lo que digo: ¿no miras cómo ya torna en sí? Salte fuera y déxame con ella, que yo la apaziguaré o mal me andarán las manos.*“³³

Chtěla bych říci, že postava chlubitivého vojáka se v tomto úryvku staví do role jakéhosi chytrolína, který se snaží všem radit a domnívá se, že ví vše nejlépe. Je to typický prototyp člověka, který všude byl, všechno zná a všechno viděl. Otázkou zůstává, zda lze považovat Galteria za skutečného inteligentního člověka, který vše výše zmíněné obsáhne nebo se zde staví opět do role jakéhosi tluchuby. Nicméně tato skutečnost není v díle obsažena, ale dalo by se s největší pravděpodobností konstatovat, že Galterio si hraje pouze na chytrolína, jak tomu bylo doposud v jiných kapitolách.

Na začátku této podkapitoly jsem zmiňovala, že se Galterio dříve živil kuplířstvím ostatně jako Centurio, který měl na starost několik prostitutek, ale s tím rozdílem, že Galterio po

³³ *La Comedia Thebayda* [edición de] J. L. Canet Vallés..., str. 260-261

dobu vystupování v díle již kuplířem není, avšak je pouze věrným sluhou svého pána Berinta, a s tím úzce souvisí loajálnost až v určitých případech patolízalství Galteria vůči svému pánovi. Patolízalství Galteria je charakteristické tím, že ve všem s dotyčnou osobou souhlasí, ačkoliv třeba vnitřně pociťuje s názorem dané osoby rozpor a dále v neuvěřitelném opěvování dané osoby nebo jejíchž názorů. Jinými slovy by se dalo konstatovat, že se jedná o tzv. „podlézavce“.

Tato ukázka poukazuje na Galteriovo patolízalství vůči svému pánovi. Vychvaluje jeho píseň, která vyjadřuje Berintovo city ke Cantaflue a jeho pochmurné stavy, které prožívá. Galterio říká, že by jeho píseň měla být vypsána zlatým písmem, a také zmiňuje, že ani samotný Petrarca se Berintovi nevyrovná.

Galterio – „*¡O canción digna de estar escripta con letras de oro! Y por cierto, qu'el florentino Petrarca en su galana toscana lengua no dificultó su pasión con sentencia ni metros tan altos, ni pudo por tal estilo, aunque mucho se trabajava, representar en público lo que en el alma sintía, en el tiempo que los amores de madama Laura más ahíncos le ponían; ni en el tiempo que él, como muchas vezes afirma, más fuego tovo encerrado en el pecho. ¡O quién la tornase a oír otra vez! ¿Qué me dizes, Menedemo, que te veo elado?*“³⁴

Studovaný chlubitivý voják je v této hře velmi loajální vůči svému pánovi, a toho si všímá samotný pán, jenž jeho chování velmi oceňuje.

Považuji za nezbytné zmínit, že jsem výše uvedla další vlastnost Galteria, kterou je jeho patolízalství. Dalo by se tvrdit, že se nejedná o jednu z nejpřednějších a nejcharakterističtějších vlastností postavy chlubitivého vojáka, nicméně považuji za opodstatněné ji zmínit, protože tím Galterio poukazuje svou falešnost. Vzhledem k uvedenému ukázce je zřetelné, že postava chlubitivého vojáka, v tomto případě Galterio je velmi loajální vůči svému pánovi Berintovi a dále můžeme vyzorovat, že mu vždy Galterio velmi rád a ochotně pomáhá ve všem, co mu jeho pán nařídí.

V této podkapitole bych chtěla ještě uvést prozíravost dalších postav vůči postavě Galteria. Jak bylo již uvedeno výše, v teoretické části, je postava chlubitivého vojáka chápána v dílech jinými postavami různými způsoby. První možností je, že postavy chlubitivému vojákovi nevěří už od počátku. Druhou možností je, že postavy chlubitivému

³⁴ *La Comedia Thebayda* [edición de] J. L. Canet Vallés..., str. 187

vojákovi přestávají věřit v průběhu díla z důvodu absence dostatečných důkazů prokazující to, co fanfarón tvrdí. Nakonec je třetí možnost, která spočívá v bezmezné důvěře postav všemu, co postava chlubitivého vojáka tvrdí.

Tento úryvek je ze třetí kapitoly, a poukazuje na to, jak Franquilla Galteriovi nevěří, zdůrazňuje, že se mu nepodařilo ji oklamat a zároveň ho nazývá padouchem.

Franquilla – „*Por la fe en que creo, no me engaňava. ¡Jesús, Jesús!, y quán claro me lo ha dicho con su poca vergüenca. Pero ¿espérase d'ése otra cosa? ¡Vellaco, desuella caras! Que no trahen otra cosa por oficio, ni otro acostamiento llevan de esos señores salvo cufrilles y favorecellos en sus vellaquerías. Pero, aosadas, que o yo me engaño o el dará otra badajada, por donde dé con la carga en el suelo.*“³⁵

Tento názor Franquily na Galteria je ostatně patrný i v této ukázce, ve které můžeme vidět smýšlení Franquily o Galteriovi. Mluví o něm, jako o ďáblovi, který chce podvést toho, kdo ho ještě nezná. Nakonec Franquilla dodává, že se správně říká, že nejhorším zvířetem je člověk.

Franquilla – „*¿Qué tengo de dezir, pues tú lo dizes, sino creelo como si fuessen las revelaciones de San Juan? Pero digo entre mí que es aquel diablo para engaňar a quien no le conoce. Y en verdad, como sabes, él vino a prima noche aquí y me hizo mil fieros, y porque me tardava un poco dixo tantas cosas que me agrayó, y que estava por hazer temblar la tierra dando cient pasadas alderredor de mi casa, y que toda la vezindad avía de perecer a mi causa en un improviso. Y ¿quién acabaríe de contar lo que dixo? Pero, ¡o quién supiera sus cosas como agora! Bien dizen qu'el peor animal de conocer es el hombre.*“³⁶

Na základě podložených faktů potvrzující názor Franquily na Galteria můžeme shrnout, že Franquilla spadá do té skupiny lidí, které Galteriovi nevěří nic a myslí si, že Galterio je pouze jakýmsi tluchubou.

V tomto duchu pokračuje i Amintas, který v níže uvedeném úryvku přitakává Franquile, že je směšné smýšlet o věcech, týkajících se Galteria rozumně. Zároveň podotýká, že Berinta baví poslouchat Galteriovo historky a následně mu dát příležitost prokázat jejich pravost. Amintas ještě nicméně dodává, že je dobré být s Galteriem za dobře, vzhledem

³⁵ *La Comedia Thebayda* [edición de] J. L. Canet Vallés..., str. 159

³⁶ *Ibid*, str. 191

k jeho konexím s justicí, kterou upozorňuje na problémy a špatnosti, které se přihodí ve městě, a obecně s každým, protože pokud bude Galterio chtít, tak ani sebelepší rybář neprodá jedinou rybu. Amintas zmiňuje, že když opomeneme jeho vychloubání a lži, tak je ve skutečnosti docela dobrý člověk, který žije spořádaným životem. Amintas ještě dodává, že Galterio všem v domě, v případě nouze nebo jakéhokoliv problému, rád pomáhá. Nakonec Amintas zmiňuje, jak si jednou Galterio půjčil od někoho meč a hned následně si ho začal přivlastňovat, vychloubal se jím a vymýšlel si hrdinské činy, které dokázal za pomoci zmíněného meče. Z této části je patrné, že Amintas považuje Galteria za podvodníka, nevěří jeho báchorkám, ale zároveň si uvědomuje, že je to velmi vlivný člověk, a proto není dobré Galteria nějak pobouzet.

Amintas – „Es, en verdad, cosa de burla pensar de hablar en seso en las cosas de Galterio. Pero pues así quiés, digo que Berinto huelga mucho de oír mill cuentos, que tiene los más donosos del mundo; y por sacallo a barrera dale oýdo, consintiendo con él en todo lo que dize y haziéndole creher que sus palabras son la misma verdad. Y d’esta manera métemo en el juego y dize cosas maravillosas. Pero despedido él, no passa tiempo Berinto con los que hallí se hallan de nosotros, salvo en burlar de todo quanto ha dicho. Y con esso y porque en otras cosas es gran servidor cúfrello. Porque sin dubda, si perdizes o francolines o truchas ay en la ciudad, él ha de saber dónde están, y aun aosadas, que él lo tiene todo tan proveýdo que ni el pescador ni el cacador no vendan cosa sin hazérselo saber. Y d’esta manera y calidad son los delictos qu él comete, presentando a la justicia las semejantes cosas y sirviendo a cavalleros con llevárselas a su casa, y no porque no se las pagan bien. Pero en fin, él se entremete de tal manera que con todos tiene negocios y con todos trata y aun en verdad le quieren bien. Y dexado aparte el mentir y blasonar que tiene, bive muy sin perjuzio de persona nascida. Pues con nosotros, los de casa, por nuestra Señora de Monserrate, qu ’él se haze el menor y que nunca entiende sino en hazer por todos nosotros y en contentarnos; y que qualquiera necesidad que nos ocurra de las que tú, señora, puedes pensar, él lo remedia. Y él lo anda todo, y él lo rebuelve de tal manera que a todo su poder emos de quedar contentos. Y aosadas, que no venga muger de nuevo a la mancebía sin traelle carta; y lo primero qu ’el rufián haze venido a la ciudad, es venir a hablalle para que lo concierte con los alguaziles. Y sus más rezios delictos son estos, y dar avisos a la justicia algunas vezes de los males que se hazen. Pero en lo demás que, señora, lo culpas, cierto él está bien descargado. ¿Y quiés ver su manera bivir? Bien se te acuerda que poco ha me emprestó

esta espada, y ya le oyste contar las maravillas y desastradas hazañas que con ella se avían hecho. “³⁷

V tomto úryvku si můžeme opět povšimnout, jak Amintas dobře prokoukl Galteria. Amintas zmiňuje, jak všichni dobře ví, že Galterio je donašeč, neboli udavač a milý vyzvědač. Říká, že se ve městě nestane nic, bez toho aniž by to Galterio hned neběžel říct zástupci, a také dodává, že se velmi přáteli se soudními vykonavateli. Nakonec Amintas vypráví o tom, co se všeobecně ví, že Galterio zaprodal dva mladíky, které pak oběsili, ačkoliv s nimi tentýž den jedl.

Amintas – „¿Amistad dize que tiene con la justicia? Miraldo, a la fe, es buen malsín y gentil espía, a lo que todos dizen. Y aun afirman qu’el vendió a los dos pecadores de mancebos que ahorcaron esta semana, aviendo comido el mismo día con ellos. Y aun dizen que no pasa cosa en la ciudad que él no va luego a ponella en el pico al teniente, seyendo testigo o cosa que lo vala. Y después favorécese de amigo de los alguaziles y de dezir que viene de casa del corregidor, como si fuesse un gran facto.”³⁸

Z uvedených úryvků je patrné, že Amintas Galteriovi také nevěří, avšak je zde obsažen jeden markantní rozdíl spočívající v tom, že když dílo podrobně rozeberu, zjistím, že Amintas byl nejdříve vůči Galteriovi důvěřivý, avšak s nabytými zkušenostmi a objasněním Franquily některých skutečností od svého původního úsudku na Galteria ustupuje. Amintas spadá do té skupiny, kterou jsem uváděla, která spočívá v prvotní důvěře, a až z důvodu nedostatku přesvědčivých a dokazujících situací k následné nedůvěře.

Do této skupiny spadá i další ze sluhů, kterým je Menedemo, který nejdříve Galteriovi věří, ale následně přehodnocuje své smýšlení o něm. Níže uvedený úryvek již vypovídá o Menedemovo nedůvěře vůči Galteriovi. Tato část odkazuje na to, jak Galteriovi se údajně podařilo dostat z vězení vinného muže, a na to reaguje Menedemo, který říká Amintasovi, zda slyší, jak Galterio lže a vychloubá se, a to především odvážnými hrdinskými činy. Dále zmiňuje, že nechápe Simaca, že mu to věří a podotýká, že ho považuje za nesoudného. Amintas dává Menedemovi za pravdu, a říká, že pokud budou ještě chvíli poslouchat, tak je možné, že uslyší, jak Galterio začne tvrdit, že má větší moc než zástupce biskupa. Tyto dva úryvky nám poodkrývají nedůvěřivý postoj Amintase a

³⁷ *La Comedia Thebayda* [edición de] J. L. Canet Vallés..., str. 190-191

³⁸ *Ibid*, str. 204

Menedema vůči Galteriovi, a zároveň pohrdavý postoj vůči Simacovi, že takovým báchorkám věří. Dále můžeme v této části postřehnout, že Amintas si z Galteria nakonec dělá legraci a utahuje si z jeho přehánění a chvástavých slov.

Menedemo – „¿Oyes, Amintas, qué rallar tiene Galterio? ¿Y cuán de voluntad y con cuánta atención le está oyendo Simaco? En verdad que no lo tengo por hombre cuerdo.“³⁹

Amintas – „Él a su plazer está rajando. Y si ecuchas de aquí a un poco aun dirá que tiene más poder que el vicario del obispo.“⁴⁰

Ve výše uvedeném úryvku byla zmíněna další postava ze sluhů, kterou je Simaco, který je zde vylíčen jako postava, spadající do další skupiny, která bezmezně věří Galteriovi každé jeho slovo.

Tento úryvek je ze situace, kterou jsem zmiňovala v praktické části v podkapitole Zbabělost a zastrasování, kde popisují, jak Galterio tvrdil, že bude bránit čest Pauliny, avšak jakmile ze scény tato postava zmizí, Galterio od svého úsudku ustupuje. Na to, že Galterio nakonec zachraňovat čest Pauliny nebude, protože již odešla a není to potřeba, reaguje Berinto, který dodává, že takto to dělá Galterio vždy. Tímto Berintovo výrokem je zjevné, že Berinto považuje Galteria za zbabělce a pouze vychloubače, ale jakmile dojde k tomu, aby prokázal své hrdinství, tak Galterio se přesouvá do ústraní.

Berinto – „Así lo haze siempre.“⁴¹

Z toho důvodu by se dalo považovat postavu Berinta spadající do skupiny, ve které postavy nevěří Galteriovi, kam mj. patří i Franquila.

Závěrem bych chtěla dodat, že postava chlubitivého vojáka je od antiky až po studovaný typ velmi často prozkoušena, a na základě toho, jak následně postava chlubitivého vojáka jedná, se k němu staví okolní lidé. Nicméně považuji za nezbytné zmínit, že v některých dílech je postava chlubitivého vojáka označena za lháře a podvodníka od samého počátku, avšak někdy je přezkoušena a vyzvána k tomu, aby prokázala to, co o sobě samotná postava tvrdí, a na základě toho si dělají úsudek o něm ostatní lidé. V našem konkrétním případě, v díle *La comedia Thebayda* se objevují postavy, kteří Galteriovi nevěří už od

³⁹ *La Comedia Thebayda* [edición de] J. L. Canet Vallés..., str. 207

⁴⁰ *Ibid*, str. 207

⁴¹ *Ibid*, str. 302

prvopočátku jako je např. Franquila, Berinto a dále se vyskytují postavy, které až následně po své osobní zkušenosti nabývají jiného dojmu z Galteria, a to zapřičiňuje to, že mu již nevěří. V tomto případě uvedu např. Amintase, který zpočátku Galteriovi věří jeho hrdinské činy a vyprávění, ale až později po prozření zjišťuje, že se jedná pouze o smyšlené hrdinské činy, které obyčejně vykonal někdo jiný. Obecně by se dalo říci, že postavy z díla *La comedia Thebayda* v závěru díla samotného nakonec Galteriovi nevěří a považují ho pouze za vychloubače a tlučhubu.

Závěr

Na závěr bych chtěla zmínit, že jsem si na základě studie J. P. Crawforda, M. R. Lidy de Malkiel a D. C. Boughnera jasně a stručně vymezila charakteristiku postavy chlubitivého vojáka neboli fanfaróna a následně jsem se mohla pustit do analýzy děje jako takového s představením si postav, vyskytujících se v něm, pro lepší a snazší proniknutí do děje.

V teoretické části jsem došla k závěru v čem se můj studovaný Galterio liší od antických pravzorů, jenž je např. nebytím profese žoldnéře. Naopak jsem si následně vytyčila, v čem se shoduje se Centuriem, jenž je dílo spadající do podkapitoly 16. století. Mezi typické totožné charakteristiky Galteria a Centuria patří: vychloubačnost se hrdinskými činy nebo zabitím stovky mužů, vykonávání stejné profese, a to sice kuplíře, ačkoliv studovaný Galterio jím byl pouze v minulosti a v současnosti je pouze sluhou Berinta. Dále jsem porovnala Galteria, Centuria a Pyrgopolinicese v jakých vlastnostech se shodují a došla jsem k úsudku, že se shodují v tom, že jsou všichni tři protagonisté připraveni ihned k boji, prokazující povytažený meč, který neustále s sebou všichni tři nosí.

Poté, co jsem vše výše zmíněné udělala, našla jsem v díle tu postavu, která nejlépe charakterizovala studovaný typ a poté jsem se pustila do samotné detailní analýzy, ve které jsem citovala následné pasáže, které prokazovaly, že postava Galteria je opravdu prototypem postavy chlubitivého vojáka neboli fanfaróna. Jedním z hlavních důvodů, proč jsem se rozhodla, že právě Galterio je ten, kterého ve hře *La comedia Thebayda* hledáme je fakt toho, že splňoval jednu z nejzásadnějších vlastností postavy chlubitivého vojáka, kterou je vychloubání se hrdinskými činy. Dalším důvodem byly jiné jeho vlastnosti typické pro postavu chlubitivého vojáka, jako je např. zbabělost, lstivost, patolízalství a především zastrašování. Na základě výše zmíněných vlastností jsem usoudila, že Galterio je ten, jenž plní v díle funkci postavy chlubitivého vojáka.

Následně pro mě bylo nezbytné si stanovit okruhy, na základě námi vymezených charakteristik autorit, jež jsou zmíněny v teoretické části, ve kterých se postava chlubitivého vojáka pohybovala.

Prvním okruhem byla válka, v níž voják přemrští vyprávění o svých hrdinských činech, a tím je hned očividné, že lže, nebo to ostatní zjistí, až později, poté, co postava chlubitivého vojáka je něčím přezkoušena. Dále je nutné si v tomto okruhu uvědomit, zda

postava chlubitivého vojáka plní funkci zbabělce. Tuto skutečnost jsme prokázali v praktické části, kde máme uveden explicitní příklad toho, že Galterio je opravdovým zbabělcem.

Druhým okruhem je láska, ve které se postava chlubitivého vojáka chlubití, či jako postava chlubitivého vojáka plní funkci sluhy svého pána, kterému napomáhá v dosažení pánovo milé a v jeho intrikách, nebo mu škodí. Tento rys postavy chlubitivého vojáka jsme podložili v podkapitole Záměr a vzorec chování postavy chlubitivého vojáka, kde poukazujeme na loajálnost až v některých situacích patolízalství Galteria vůči svému pánovi. Galterio tuto skutečnost zdárně splňuje, protože skutečně napomáhá svému pánu Berintovi v dosažení srdce jeho lásky Cantafluy a ani na okamžik se Berintovi nesnaží škodit.

Třetím okruhem je pojetí postavy chlubitivého vojáka jeho samotného. Tím mám na mysli, zda postava chlubitivého vojáka plní funkci skutečného hrdlořeza, neboli vojáka, nebo pouze fanfaróna, jakéhosi podvodníka. Tato vlastnost je podložena v praktické části v podkapitole Vychloubačnost a lhaní postavy chlubitivého vojáka, kde poukazují na fakt toho, že Galterio je pouze fanfarónem nikoliv skutečným hrdlořezem neboli vojákem, jak tomu bylo ve vyobrazeních postavy chlubitivého vojáka z dob antických.

Postava Galteria se vyskytovala ve hře od samého počátku do jejího konce, ve kterých se projevovala jako postava chlubitivého vojáka, která se typicky chvástala téměř v každé kapitole. Následně bylo v díle poukázáno na jeho zbabělství, ale zároveň velkou loajálnost vůči svému pánovi. Ve hře bylo mnoho odlišných situací, ve kterých se projevil charakter postavy chlubitivého vojáka a na základě toho, jsem mohla vypořadovat jeho pravou osobnost a stinné stránky. V celé hře jsem našla dostatek textových důkazů pro to, abych mohla konstatovat, že Galterio je cílem, kterého jsem chtěla v mé bakalářské práci najít.

Dovoluji si zmínit, že považuji postavu chlubitivého vojáka za neodmyslitelnou součást této hry, které dodává jistý půvab svou humornou a vychloubačnou stránkou. Díky této postavě je děj velmi poutavý a mě jako čtenáře velmi zajímalo, jak celý příběh dopadne. Osobně mohu ještě dodat, že dějová linka této hry mi přijde nadčasová, protože ačkoliv se jedná o staré dílo z 16. století, tak se s ním velmi ztotožňuji, protože postavy vystupující v něm řeší obdobné situace a chování, které řešíme i my v 21. století.

Resumen

El tema principal de la tesis de licenciatura fue buscar y hacer un análisis detallado de un personaje fanfarrón o en otras palabras, de un soldado jactancioso de la obra *La comedia Thebayda* editada por José Luis Canet Vallés.

Al principio de mi trabajo, describo cómo retratan al soldado jactancioso las autoridades como J. P. Crawford, C. D. Boughner o M. R. Lida de Malkiel y dibujo cuáles son las características principales de este personaje. Luego, trazo un poco sobre las personajes que se hallan en la obra y la trama. A consecuencia de esto, elijo el personaje que más concuerda con el fanfarrón cuyas principales características están basadas en vanagloriarse de las hazañas que sucedieron en el pasado, la intimidación, o que el fanfarrón cumple la función humorística, mienta y es un cobarde real.

Posteriormente, en la parte práctica, apoyo con los pasajes del texto, que detalladamente describen las características principales del soldado jactancioso que acabo de mencionar hace poco, la razón por la que considero que Galterio es el hombre que cumple dichas características.

En conclusión, en mi tesis menciono las principales características del fanfarrón, gracias a las cuáles elijo el personaje más conveniente que cumple todas estas condiciones.

Bibliografie

1. BOUGHNER, Daniel C. The Braggart in Italian Renaissance Comedy. *PMLA*. 1943, (58, č.1), str. 42-83.
2. BOUGHNER, Daniel C. *The Braggart in Renaissance Comedy. A Study in Comparative drama from Aristoteles to Shakespeare*. Minneapolis: The University of Minnesota Press, 1954.
3. *La Comedia Thebayda* [edición de] José Luis Canet Vallés. Salamanca: Ediciones Universidad de Salamanca, 2003.
4. CRAWFORD WICKERSHAM, J. P. The Braggart Soldier and the Rufián in the Spanish Drama of the Sixteenth Century. *Romanic Review*. 1911, (2), 186-208.
5. LIDA DE MALKIEL, María Rosa. El fanfarrón en el teatro del Renacimiento. *Romance Philology*. 1957, 11(1), str. 268-291.
6. MUÑÓN, Sancho de. *La tercera Celestina: (Tragicomedia de Lisandro y Roselia)* ... Madrid: Akal, 1977. str. 164.
7. PLAUTUS T. Maccia. *Chlubný vojín*. Nakladatel B. Kočí v Praze, 1910.
8. ROJAS, Fernando de, *Celestina*, edición Pedro M. Piñero, Espasa Calpe S.A., Madrid, 2007.